

Kelionės privalumai

- Didelė GRŪDOS patirtis organizuojant keliones į Centrinę Ameriką nuo 2006 metų (Meksika, Gvatemala, Hondūras, Belizas, Kuba, Panama, Kosta Rika, Nikaragva).
 - **Labai platus maršrutas**, apimantis istorinį kelią nuo **sostinės Meksiko** iki **pietinių šalies regionų** bei **paties Jukatano pusiasalio smaigalio – Kankūno**.
 - Kelionė išskleidžia visapusišką pažintį su skirtingais Meksikos praeities sluoksniais, ypač daug dėmesio skiria **indėnų civilizacijai**, leidžia šimtmečius patirti per actekų, majų, icų, zapotekų, kitų vietos tautų palikimą.
 - Į turtingą kelionės programą įtraukti tokie objektai, kurie kaip burtažodžiai skamba ir žinomi visame pasaulyje, kaip antai **Mirusiųjų diena, Čičen Ica** ar **Kankūnas**.
 - Unikali galimybė gyvai įsitraukti į bene magiškiausią ir kartu ryškiausią meksikiečių šventę, kuri atsiduria įdomiausių planetoje ir verčiausių bent sykį gyvenime patirti kultūrinių įvykių sąrašuose. Pamatysite, kaip be galo liepsninga ir estetiška **Mirusiųjų diena** švenčiama Oksakoje, Etloje bei San Felipės kapinėse.
 - Galimybė **pajusti stiprią katalikybės dvasią**, kuri Meksikoje – ypač savita. Beveik kasdien lankysite bažnyčias ir miestų katedras, kiekviena jų – išskirtinė dėl architektūros stiliaus, itin puošnaus ir prabangaus dekorų, liaudies meno ar net dėl indėniškosios kultūros motyvų ir magijos apraiškų.
 - Įspūdinga kelionės programos pusė, skirta **urbanistinei Meksikos kultūrai**. GRŪDA pasirūpino, kad keliautojai aplankytų kuo daugiau unikalią Meksikos tapatybę kūrusių ir jos ugningą charakterį atskleidžiančių miestų su vertingu paveldu.
 - Taip subalansuota kelionė, kad tarp miestų turų įsiterpia žavinga Meksikos tropinė žaluma bei gamtos stebuklai, tarp jų – **Sumidero kanjonas, Misol Ha kriokliai, Tulės kiparisas – stambiausias planetoje medis**.
 - Tobulai sudaryta programa, kai po daugybės pažintinių ir tyrinėtojiškų ekskursijų laukia dviejų dienų **poilsis viename garsiausių pasaulio kurortų – Kankūne**. Be to, yra galimybė atostogas Meksikos įlankoje praleisti.
 - Atskira, ypatinga patirtis kasdien – gausi įvairiausių egzotiškų ingredientų ir šviežių prieskonių **meksikiečių virtuvė**. Skonio kelionę praturtina jūros gėrybės, tropiniai vaisiai, europietiškos patiekalų variacijos (priklausomai nuo lankomo regiono ir miesto) **ir tik šioje kelionėje – proginiai, mirtinai gardūs Mirusiųjų dienos skanėstai**.
 - GRŪDOS kelionių ekspertų bei partnerių **kruopščiai atrinkti ir patikrinti viešbučiai**.
 - **Puikus kainos ir kokybės santykis**.
- [GRŪDOS kelionės į MEKSIKĄ nuotraukų albumas \(nuotraukos S.Vytauto\).](#)
 - [GRŪDOS kelionės į MEKSIKĄ nuotraukų albumas \(nuotraukos V.Romos\).](#)
 - [Išnykusių civilizacijų keliais. Meksika \(I dalis\).](#)
 - [Išnykusių civilizacijų keliais. Meksika \(II dalis\).](#)

Į Meksiką – gyvenimo ir grožio spalvų! Čia jos ryškios visur. Ryškios taip skirtingai, taip užburiančiai kaip tik, regis, gali būti pasakose, animaciniuose filmuose ir svajonėse. Ugningai, gundomai, mistiškai ir net šurpiai ryškios, žiūrint, kuo tą akimirka grožėsitės, neatplėsdami akių: ar temperamentingais kalnų ir vulkanų, o gal **Sumidero kanjono** peizažais, ar pastarųjų kontrastus ir dramatiškas formas atkartojančiais rankų darbo audiniais bei nefritinėmis majų kaukėmis, ar kolonijinių miestų fasadais. Ryškiausių patirčių piką pasieksite per **Mirusiųjų dieną**. Ji Jus įsups į gelėms padabintų kaukolių, stilingų skeletų, spindinčių siaubūnų puotą, kuri ištrypdo ribas tarp šlapus ir anapus. Vien dėl šios archajinės šventės verta vykti į Meksiką pasisemti gilią egzistencinę prasmę turinčių spalvų. Mirusiųjų diena (*isp. el Día de los Muertos*) – tai tik Meksikoje vykstančios mirusiųjų pagerbimo apeigos, kuriose susipynusios pagoniška indėnų mirties kultūra ir krikščioniška Visų šventųjų atminimo tradicija. Tikima, jog tomis naktimis mirusieji grįžta aplankyti gyvųjų bei su jais pabūti ir tai yra nepaprastos svarbos kasmetinis įvykis, kuriam pradedama ruoštis gerokai iš anksto. Tvarkomi ir puošiami kapai, namuose steigiami altorėliai mirusiems su jų nuotraukomis, dedamos nakčiai vaisės, visur šviesu nuo žvakių. Meksikos žemę nukloja serenčių žiedlapiai – tikima, jog šie kvapūs auksiniai takai padės mirusiųjų vėlėms surasti savo namus. Grįžtančių laukiama, jais džiaugiamasi ir tas džiaugsmas liejasi spalvingomis ir triukšmingomis karnavalinėmis persirengėlių eitynėmis, kuriose šoka ir dainuoja gyvybė ir mirtis greta. Skeletų kostiumai, kaukolėms išpiešti veidai, cukrinės kaukolytės dovanų vaikams, mirusiųjų pasaulio scenos ir įmantriai nusigrimavusios puošnios Katrinos – visa tai liudija savitą Meksikos mirties kultūrą, amžiną mirties ir gyvybės ratą, visų bendrumą. Mirusiųjų diena Meksikoje – tai unikali patirtis, keliaudami galėsite stebėti pasiruošimo darbus, susipažinti ir apsiprasti su mums naujais mirties simboliais, išvysti persirengėlių eitynes ir įsilieti į šventės šurmulį. Mirusiųjų diena Meksikoje 2008 m. įtraukta į UNESCO nematerialaus pasaulio paveldo objektų sąrašą.

Tačiau simboliškos ir turiningos spalvos lydi visame kelyje: nuo sostinės **Meksiko** iki pat **Jukatano pusiasalio** pietuose – per sidabro sostinę **Takso**, prabangųjį **Pueblo baroką**, aristokratiškąją **Meridą** ir kitus savitus miestus bei kaimus. Istoriskai sodriausios spalvos šioje kelionėje išryškėja mįslingose, indėnų civilizaciją menančiose archeologinėse vietovėse su laiptuotomis šventyklomis, kaip didžiausias buvęs Amerikos žemyno miestas **Teotihuakanas**, rekordinio dydžio **Čolulso piramidė**, zapotekų vartai tarp gyvųjų ir mirusiųjų pasaulių **Mitla**, seniausias Mezoamerikos miestas **Monte Albanas**, paslaptingoji **Palenkė** ar garsioji **Čičen Ica**. O paskutinį maloniai ryškų potėpį Jūsų sieloje paliks vienas žymiausių planetoje kurortų – **Kankūnas**. Ši iš įvairių pusių Meksiką Jums leisianti pajusti GRŪDOS kelionė susibėgs į spalvingiausių dvasinių, kultūrinių bei juslinių potyrių giją.

Aukštos kvalifikacijos kelionės vadovė Neringa Lūžienė – idealistė, baigusi VU klasikinės filologijos studijas, 25 – erius metus VDU atidavusi dalininimuisi savo žiniomis ir patyrimais. Po knygos "Antikinės Graikijos kultūros istorija" pradėjus domėtis senosiomis civilizacijomis ir unikaliomis šių dienų kultūromis – atsivėrė pasaulio įvairovė. VDU skaityti kursai apie mitologiją, simboliką, senųjų civilizacijų miestus ir kultūrą masino nuo teorijos pereiti prie praktikos ir palikus akademinę veiklą pasirinkti keliones ir realybės pažinimą. Pasirinkimas nenuvylė, nes pradėjus sykiu keliauti nuo pat GRŪDOS įkūrimo 1992m. teko laimėti sutikti tokių panašiai nerimstančių bendraminčių. Aplankyta nemaža dalis pasaulio – pradėjome Europoje, kėlėmės į Artimuosius Rytus, Pietryčių Aziją, Pietų, Centrinę ir Šiaurės Ameriką, Artimuosius Rytus, net Pietų Afriką. Kada nors susikaučiuosiu, kiek šalių aplankiau, bet patikėkit, kiekvienai kelionei ruošiuos lyg pirmą kartą, dėlioju ir permąstau, nes mano tikslas – maksimaliai priartinti savo keliautojus prie lankomos šalies, jos ypatumų ir subtilybių. Pamatysime, kas gražiausia, paragausime, kas skaniausia /įdomiausia/, įsigysime, kas verčiausia. Pažinkime pasaulio įvairovę kartu, būkime jai atviri!

**Į kelionę vykstantis vadovas pažymėtas prie konkrečios kelionės datos. Dėl objektyvių priežasčių kelionės vadovas gali keistis.*

Kelionės aukso fondas

- **Meksikas** – Meksikos sostinė, kuri nuo pat pirmų žingsnių Jus įves į net ant kelių unikalių kultūrinių sluoksnių augusios Amerikos žemyno šalies istoriją bei tapatybę. Meksike lankysite įdomiausių ir istoriškiausių objektus, tarp jų – buvusio actekų altepetlio **Tenočtitlano** fragmentus.
- **Teotihuakanas** – UNESCO saugoma didžiausia Meksikos archeologinė vietovė, labiausiai lankomas muziejus po atviru dangumi. Tai – „Dievų gimtinė“, kadaise galėjusi būti didžiausiu ir vienu daugiausiai gyventojų Amerikos žemyne turėjusiu miestu.
- **Nacionalinis antropologijos muziejus** – bene didžiausias ir lankomiausias Meksikos muziejus.
- **Kuernavakas** – dekoratyvus, bugenvilijomis išsipuošęs miestas, kuriam galima būtų išlieti begalę literatūriškų žodžių, tačiau geriausiai jo esmę nusako faktas, kad kolonijiniu laikotarpiu jį labai mėgo didikai, karališkosios šeimos, o dabar labai vertina patys meksikiečiai.
- **Taksas** – tikras Meksikos papuošalas. Iš paveiklo išplaukęs kalnų miestelis žymus sidabro kasyklomis ir originalios juvelyrikos tradicijomis, todėl laikomas pasaulio sidabro sostine.
- **Puebla** – UNESCO saugomas aukštumų miestas Trans-Meksikos ugnikalnių fone. Jis garsėja itin prabangiais, puošybos gausa užburiančiais meksikietiškojo baroko šedevrais, kurių kai kurie net kandidatavo tapti Aštuntuoju pasaulio stebuklu. Be to, čia gyva Talaveros keramikos meistrystė, neseniai įtraukta į UNESCO reprezentatyviojo nematerialiojo kultūros paveldo sąrašą.
- **Santa Marija Tonancintla** – miestelis, kurio centrinė grožybė yra Švenčiausios Mergelės nekalto prasidėjimo bažnyčia. Joje tarp šventų formų išnyra europiečio akiai neįprasti meksikietiškojo liaudies baroko motyvai. Jie tokie įtaigūs, kad šokį Tonancintlai sukurti įkvėpė legendinį XX amžiaus choreografą Jose Limoną.
- **Čolula** – į Guinnesso rekordų patekusi actekų šventykla, laikoma didžiausia piramide planetoje, kuri didesnė net už aukščiausią pasaulyje Gizos piramidę.
- **Oaksaka** – vienas charizmatiškiausių Meksikos miestų, ypatingas dėl žalio akmens, naudojamo pastatų statyboje, ir istorinių paminklų, tokių kaip Santa Domingo katedra, kurioje puošybos detalių gausa veikia it 3D filmas, ar dominikonų vienuolynas su galerija viduje ir nuostabi botanikos sodu aplink.
- **Mirusiųjų diena Oaksakoje ir San Felipe kapinėse** – tai spiritualių, magiškų virsmų virtinė, kuomet gyvieji susitinka su mirusiais. Oaksakoje Jūs lankysite savitai puošnius altorius gatvėse, vakare kartu su siaubūniškai stilingų persirengėlių minia žiūrėsite spektaklį, o priemiesčio kapinėse per sutemas panirsite į užburiančią, be galo vizualių išėjusiųjų pagerbimo fiestą, kurioje ilgesys persipina su džiaugsmu. Mirusiųjų diena, švenčiama visoje Meksikoje, priskiriama prie lig šiol gyvų unikaliausių ir archajiškiausių tradicijų pasaulyje ir neseniai net buvo paskelbta UNESCO nematerialiu paveldu.
- **Mitla** – Pietų Siera Madrė kalnų apsuptyje klestėjusi zapotekų gyvenvietė, kurioje buvo ypač stiprus mirties kultas ir čiabuviams reikė vartus tarp gyvųjų ir mirusiųjų pasaulio.
- **Monte Albanas** – bene seniausias Mezoamerikos miestas, zapotekų civilizacijos sostinė, kurios centre indėnai supylė net 400 metrų aukščio kalvą, o jos šlaituose statė laiptuotas terasas ir pastatus. Ši vietovė, kurioje rasta daugybė senovinių artefaktų, įtraukta į UNESCO paveldo sąrašą.
- **Tulės kiparisas** – Meksikos medis žvaigždė. 2000 metų amžiaus kipariso kamieno apimtis yra net 40 metrų, taigi, jį gali apjuosti apie 30 rankomis susikibusių žmonių. Todėl šis galiūnas laikomas plačiausiu planetos medžiu.
- **Sumidero kanjono apžvalga iš laivo**. Tai bus efektinga pramoga, leisianti nuo vandens apžvelgti dramatiško kanjono, kurio sienos kyla į maždaug 1000 metrų aukštį, apylinkes, išdekoruotas mūsų platumoms neįprastų žemės formų, augalų ir sklidinas įvairiausių gyvybės rūšių... Šis gamtos darinys toks atraktyvus, kad net tapo Čiapaso valstijos simboliu ir pavaizduotas jos herbe.
- **San Chuan Chamula** – kalnų miestelis, kuriame dar neišsivadėjusi majų dvasia. Jo bažnyčioje netgi yra daug kas visiškai kitaip nei kitur Meksikos katalikų šventovėse. Būna, gyva eilė nusidriekia prie curanderos – šamaniškų galių turinčio gydojo.
- **Zinakantanas** – vienas iš tų retų Meksikos miestų, kur beveik absoliuti dauguma gyventojų yra majų kilmės. Cocilų rankos daro kone stebuklus. Jų audeklus ir tekstūras dengia ugningi atspalviai ir išsiuvinėti stambūs paukščiai bei gėlių žiedai.
- **Misol Ha kriokliai** – tai iš 35 metrų aukščio virstančios kaskados į didžiulį baseiną, kurio vanduo, priklausomai nuo saulės skaisčio ir kontrastų su viliokliška tropikų augmenija, gali būti žalias, elektrinis arba žydras.
- **Palenkė** – viena paslaptingiausių pasaulio vietovių, kurioje gausu dar palyginti gerai išsilaikiusių buvusio galingo majų miesto valstybės kontūrų: akvedukas, puošnių rūmų dalys, subtilūs raižiniai. Gerai išplėtotą infrastruktūrą pakluso gamtos ir visatos dėsniams ir liudija buvusią čiabuvių galybę bei įtaką. Dabar šią džiunglių ir kalnų apsupimą teritoriją saugo UNESCO, o atradimai joje nesiliauja.
- **Kampečė** – simpatiškas relaksuojantis uostamiestis, kurio vertę kuria kolonijinis stilius ir palei pakrantę ankstesniais amžiais

pastatyti įtvirtinimai, skirti apsaugoti nuo kraštą puldinėjusių piratų. Tarp objektų, kurių dėka Kampečė įtraukta į UNESCO sąrašą, apžiūrėsite ir XVIII amžių menantį ekscentriškąjį turtingo žemvaldžio Fernando Carvajalo dvarą, ir senuosius fortus.

- **Ušmalis** – dar vienas UNESCO saugomas buvęs indėnų miestas. Jame išlikusi monumentalioji architektūra savo išmanumu, konstrukcijomis bei smulkiomis figūromis tiesiog atima žadą. Iš viso komplekso ir apskritai iš Jūsų jau kitose Meksikos vietose matytų statinių išsiskiria 30 metrų aukščio Žynio rūmai-piramidė su šventykla pačiame viršuje.
- **Merida** – elitinis, su aukšta gyvenimo kokybe siejamas miestas. Bene prieštaringiausias ir kartu žymiausias jo statinys – Šv. Ildefonso katedra. Tai yra viena iš seniausių katedrų visame Amerikos žemyne, statyta dar XVI amžiaus vidury. Mūras jai buvo naudojamas iš kolonistų nusiaubto Tiho miestelio piramidžių.
- **Čičen Ica** – kolosalios reikšmės majų icų ir toltekų palikimas, tapęs vienu iš žymiausių visos Amerikos indėnų civilizacijos simbolių. Beveik tūkstantį metų skaičiuojantis ikiispaniškasis miestas-valstybė, dabar saugomas UNESCO, stebina moksliais ir išmaniais inžineriniais sprendimais, o jo iškilioji įžymybė – 30 metrų aukščio **Kukulkanos šventykla**.
- **Kankūnas** – intensyvią, pertekusią įspūdžių ir informacijos kelionę po Meksiką vainikuojantis neprilygstamas kurortas, apie kurį žino visas pasaulis. Jukatano pusiasalio krašte palei Meksikos įlanką nusidriekę ir į smaragdinį vandenį atsivėrę balto smėlio paplūdimiai bei koraliniai rifai yra pagrindinės Kankūno vertybės, o nesibaigiantys vakarėliai ir jūros pramogos – nuolatinė jo būseną.

Kelionės programa

1 diena. Skrydis Vilnius – Meksikas (su tarpiniu persėdimu).. Skrydis į Meksiką iš Vilniaus su persėdimu viename iš Europos miestų. Pažadinkite savyje kelionės dvasią jau dabar. Lėktuve lengviau mintis nukreipti nuo kasdienių rebusų į Jus praturtinsiančių intensyvių atostogų viziją. Skrydžio metu Jums nereikės rūpintis savo poilsiu – visas už Jus bus padaryta. Jums priklausys maitinimas. Jūsų patogumui – priešais Jus įrengti ekranai, per kuriuos galėsite žiūrėti kino filmus ir klausytis savo širdžiai mieliausios muzikos iš didelio sąrašo. O gal tiesiog norėsite pabendrauti su būsimais kelionės bičiuliais. Gero skrydžio per Atlantą į egzotiškų potyrių pasaulį! Atskrendate į Meksiką – vienos iš dvidešimties didžiausių pasaulio šalių sostinę bei didžiausią miestą. GRŪDA šiam maršrutui atrinko pačius istoriškiausius ir autentiškiausius taškus, kurie leis šią ryškią Amerikos žemyno mozaiką dalį pažinti gerokai toliau už pas mus rodytų meksikiečių muilo operų ribų. Nustebsite, su kokia karštai kunkuliuojančia ir kontrastuojančia kultūra netrukus susidursite. Muitinės forumų būsite nuvežti į viešbutį. Nakvynė viešbutyje.

2 diena. Meksikas – Teotihuakanas – Meksikas.. Pusryčiai. Šios dienos turą pradėsite nuo giliausių istorinių klodų. Iš pradžių važiuosite apie 40 kilometrų nuo sostinės į „Dievų gimtinę“ **Teotihuakaną**. Keliamos versijos, kad šios reikšmingos ikikolumbinės Amerikos gyvenvietės pradžia – net žymiai ankstyvesnė už actekų imperijos saulėtekį. Vienu metu Teotihuakanas galėjo būti didžiausias ir vienas daugiausiai gyventojų (apie 25 000) Amerikos žemyne turėjęs miestas.

Visas smėlio ruožų, pievų, kaktusų nuklotos ir tolumoje dailių kalvų kuprų „užbaigtas“ slėnis įtrauktas į UNESCO paveldą. Net natūralūs gamtos elementai, pavyzdžiui, San Chuano upė, buvo panaudoti miesto plėtrai. Čia iškilusios sinematografiškos piramidės. Jų geometrišką, kosminį grožį dar labiau išryškina virš smailių pakibusi saulė arba tarytum į jas besiremiantys debesys. Apžiūrėsite vieną iš dešimties aukščiausių planetos piramidžių – **Saulės** (65 metrų aukščio) bei įspūdingą **Mėnulio** piramidę. Šiame stiprių ryšių su visata alsavusiame statinių spiečiuje išvysite sudėtingų konstrukcijų daugiaabučių su išraiškingomis freskomis liekanas. Tarp gyvenamųjų pastatų ir galbūt tarp šventyklų driekėsi Mirusiųjų alėjos, čia dievams galėjo būti aukojami žmonės... Vietinis gidas Jus nuosekliai įves į indėnų civilizaciją, kurią šios kelionės metu pažinsite iš skirtingų laikotarpių ir tautų. Dieną grįšite į **Meksiko miestą** apžvalginei ekskursijai. Jums priešais akis kaip trumpametražiai filmai bėgs masiškos, triukšmingos sostinės epizodai. Aplankysite Meksiko širdį – **Didžiąją Sokalo aikštę** su ant actekų šventyklos griuvėsių pastatyta įspūdingo dydžio katedra. Pabuvosite **Santo Domingo aikštėje**, tiksliau – plazoje. Sužinosite neeilinių įdomybių apie tai, kaip ji susijusi su raštininkais ir kokia dėmė šios aikštės apylinkės užgulusi dėl skandalingų dokumentų klastojimo istorijų. O jei atsuktumėte laiką pusę tūkstančio metų atgal, panirtumėte į baimės ir svetimo skausmo aimanų pritvinkusią atmosferą, kadangi čia naujakuriai dominikonai buvo įkūrę Inkvizijos rūmus. Apžiūrėsite barokiškų formų bažnyčią. Atkreipkite dėmesį, kad meksikietiškas barokas yra kitoks nei, tarkim, itališkasis ar vilnietiškas. Meksikas Jus ir vėl nublokš į jaudinantį, vaizduotei miegoti neleidžiantį indėnų laikmetį, kuomet buvusio altepetlio Tenočtitlano aura rūpinosi dievai – karo, vėjo, lietaus bei žemės ūkio. Lankysite pagrindinę išlikusią istorinę aikštę ir **Majoro šventyklą**. Šios teritorijos kasinėjimai XX amžiuje virto tikra sensacija, žmonijai padovanojusia gausybę smulkių artefaktų iš gilios praeities: krokodilų, žuvų, varliagyvių griaučių, keraminių urnų, titnago kaukolių ir kitokių daiktų ar dekorų detalių. Taip dalelė po dalelės Jūs dėliositės daugiasluoksnės Meksikos istorijos paveikslą. Tarp šios dienos pamatyti vertų objektų – ir **Nacionaliniai rūmai**, pastatyti ant XVI amžiaus legendinio Montezumos (Moctezumos) rūmų griuvėsių. Būsimas imperatorius, dar žinomas Mexicos vardu, gimė Tenočtitlane. Šiam indėnų vadui išpuolė kritinis metas, kuomet Amerikos žemyną pradėjo pulti ir įsisavinti nekviesti svečiai – europiečiai. Nuo jų rankos, kaip manoma, Montezuma ir žuvo. Nacionaliniai rūmai dabar garsėja ir XX a. pirmos pusės meksikiečių tapytojo Diego Riveros freskomis, vaizduojančiomis dinamišką, daugiaplanį Meksiko miesto gyvenimą. Jūsų autobusas, važiuodamas tankiomis Meksikos sostinės gatvėmis, prasuks ir per vieną įspūdingiausių aveniu – **Paseo de la Reforma**, jei tik tuo metu nebus ribojamas motorinių transporto priemonių eismas. Ši alėja suprojektuota dar XIX amžiuje pagal didžiausių Europos bulvarų pavyzdžius. Per miesto centrą ji driekiasi įstrižai ir šiandien yra aplipusi prabangiais viešbučiais, restoranais bei stiklinėmis biurų „šventovėmis“. Kai įkaista meksikiečių kraujas dėl politinių neteisėbų, protestuoti susiburia jie būtent čia. Daugelis miesto parodų irgi vyksta šiame prospekte. Vakare, praturtėję pirmųjų žinių apie Meksiką ir žaižaruojančių įspūdžių gausa, vyksite į viešbutį. Nakvynė viešbutyje.

3 diena. Meksikas – Kuernavaka – Taksco – Puebla.. Po pusryčių vyksite į bene didžiausią ir lankomiausią Meksikos muziejų – **Nacionalinį antropologijos muziejų**. Senasis pasaulis čia prisikelia per originalius, autentiškus radinius, suvežtus iš skirtingų Meksikos regionų bei džiunglių, ir jų reprodukcijas. Nepaisant to, kad daiktai ir brangenybės yra iš ikikolumbinio laikotarpio, skaičiuoja šimtus metų, o kopijos tuos

Liepsningoji Meksika su Mirusiųjų dienos fantasmagorija ir poilsu Kankūne 15d. Kelionės programa

šimtmečius atspindi, kai kurie fetišai, ritualiniai įrankiai ar indai ryškūs, nepraradę įmantrių formų ir kampų, tarytum juose būtų sustingusi animistinė ir saulėta indėnų dvasia. Muziejuje tarp eksponatų galite tikėtis išvysti actekų deivių skulptūrų, kolosalias olmekų galvas, dievų-gyvūnų kaukes, Saulės akmenį, gyvūnžmogių freskas, reljefų fragmentus. Turkis, nefritas, keramika, akmuo – ir brangakmeniai, ir vertingieji mineralai, ir pačios paprasčiausios gamtos materijos pakluso magiškam Meksikos indėnų pasaulėvaizdžiui ir jų gyvenimo tvarkai. Taip po truputį įeitis į jų gilų pasaulį, ir Jums ryškės čia gyvenusių tautų bei genčių bruožai. Toliau iš Meksiko miesto leisitės į pietus. Už maždaug 50 kilometrų pasieksite **Kuernavaką**. Galima būtų išlieti begalę literatūriškų žodžių, skirtų apibūdinti šį atogrąžų žalmos, dekoratyvių gatvių, kur beveik kiekvieną kampą gausiai puošia bugenvilijos, ir spalvotų namų turtingą miestą. Bet geriausiai jo esmę nusako faktas, kad kolonijiniu laikotarpiu jį labai mėgo didikai, karališkosios šeimos, o dėl šilto klimato, dosnių miškų, vaismedžių gausos ir turtingos praeities šiuo metu vertina patys meksikiečiai. Kelionę tęsime iki **Takso (Taxco)** – paveikslui prilygstantį kalnų miestelį. Dar vienas stipraus grožio proveržis šios dienos kelyje. Ir tiesiogine, ir metaforine prasme Takso yra tikras Meksikos papuošalas. Greičiausiai išgarsite ir tokį jo titulą – pasaulio sidabro sostinė. Gamta jam padovanojo kalvotą peizažą, į kurį įsiterpia stačios gatvės, gražiosios bažnyčios, stilingi kolonijiniai pastatai ir tropinių augalų sodų apsuptos turtuolių vilos, o žemė – tauriųjų metalų. Takso yra sidabro kasyklų, todėl miestelis garsėja juvelyrika. XX amžiuje jį ypač išpopuliarino vietos meistrų kūryba susižavėję menininkai bei verslininkai iš kitų šalių. Bene žymiausias iš jų – amerikietis Williamas Spratlingas. Net kai kurie šių dienų dizaineriai atkartoja jo vardo dirbtuvėse išstobulintas sidabrakalystės technikas. Ką vertinga parūpinti luktuvėms, klausimo čia nekils. Ką paragauti, irgi atsakymas greit ateis: kukurūzas yra pagrindinė Takso gėrybė. Jei šios kelionės metu dar nevalgėte kukurūzų arba su jais paruoštų tacos, jei šiandien išmėginsite kitus užkandžius ir ingredientus, tikrai dar bus progų patiekalų su kukurūzais užsisakyti kitur. O kad gyvai pajautumėte ypatingą miestelio sielą, pasivakščiotsite po įtraukiantį jo centrą ir aplankysite barokinę **Šv. Priskos bažnyčią**. Dar 200 kilometrų į rytus nuo Takso, ir pasieksite šios dienos paskutinį maršruto tašką – maloniai pritrėnkiantį **Pueblės miestą**. Jį artėdami, žvilgsniu seksite didingus **Popokatepetlio ir Istakshuatlio ugnikalnius**. O jau rytoj Pueblą išvysite dienos šviesoje. Nakvynė viešbutyje.

4 diena. Puebla – Tonancintla – Čolula – Oaksaka.. Pusryčiai. Iš pradžių leisitės į **Pueblės apžvalgą**. Šis Trans-Meksikos ugnikalnių juostos fone XVI amžiuje įkurtas miestas Jums atsiskleis kaip išskirtinis kolonijinės kultūros palikimas. Iki jį pastatant ispanams, čia greičiausiai nuolatinės indėnų gyvenvietės nebūta, tačiau jo apylinkėse vyko ritualinis Gėlių karas tarp actekų ir Tlaxkalos-Pueblano slėnyje įsikūrusių miestų-valstybių. Po actekų saulėlydžio pelenų ir dulkių debesų apgaubtame žemės guolyje maždaug 2000 metrų aukštyje virš jūros lygio iškilusį miestą papuošė iš Europos atkeliavęs renesansas ir meksikietiškas barokas. Būtent dėl šio gerai išsilaikiusio paveldo Puebla saugomas UNESCO. Be to, kad dabar vienas didžiausių Meksikos miestų malonina akį įstabia architektūra, jame dar ir gyva Talaveros keramikos meistrystė, kuri neseniai buvo įtraukta į UNESCO reprezentatyvųjų nematerialaus kultūros paveldo sąrašą. Viešėdami Pueblėje, aplankysite miesto širdį – išskirtinio hereriško stiliaus bazilikinę **katedrą**. Joje skulptūrų, dekorų, auksakalystės kūrinių, zakristijos lobių, brangakmenių gausa tiesiog užburia. Taip pat apžiūrėsite garsiąją **Santa Domingo bažnyčios Rozarijo koplyčią**. Jos barokiška prabanga su auksu dabintais mediniais ornamentais tokia galinga ir paveiki, kad net kandidatavo į Aštuntą pasaulio stebuklą. Kitas pasaulinio lygio šedevras, kurį išvysite, – **Šv. Marijos Mergelės statula**. Prašmatnūs, vis keičiami šventosios apdarai, jos ir kūdikėlio Jėzaus karūnos su brangakmeniais, auksu tviskanti koplyčia Mariją paverčia tikra karaliene, o pačios bažnyčios kupolas dar labiau praplečia karališko šventumo pojūtį. Na, ir GRŪDOS keliautojai jau žino, kad tolimuose kraštuose jie pagal aplinkybes turės galimybę vietos charakterį pajusti, susilieję su minia tarp tradicinių prekyviečių. Pueblėje galėsite panirti į didžiausią miestą **Parijano turgų**. Jame viskas – ne tik parduodami meno dirbiniai ir įvairūs linksmi niekučiai, bet net ir klytelės, ornamentai – ypatinga iki smulkmenų. Pavažiavę apie 14 kilometrų nuo Pueblės, sustosite **Santa Marijos Tonancintlos kaimelyje** patirti dar vieno stebuklo. Vien Švenčiausios Mergelės Marijos nekalto prasidėjimo bažnyčios fasadas, primenantis dekoraciją, žada netikėtumą, tačiau patekus vidun, teatrališkas vaizdas tiesiog pritrėnkia. Tarp šventų formų išnyra tamsiaodžiai angelai, atogrąžų vaisių bei kukurūzų varpų bareljefai ir kiti europiečio akiai neįprasti meksikietiškojo liaudies baroko motyvai. Gali atrodyti, jog stebite nedidelės šventovės sienose vykstantį vietinių personažų spektaklį. Iš tiesų bažnyčia, kurios vietoje kadaise buvo garbinama deivė Tonantzin, taip sužadina vaizduotę, kad jautresnės, meniškesnės sielos pripildo kūrybinių idėjų. 1951 metais ji įkvėpė legendinį choreografą Jose Limoną sukurti šokį „Tonancintla“. Visai netoli Tonancintlos kaimo Jūs patirsite jau ne tik stebuklą, bet ir rekordą. Tiksliau, iš arti išvysite 66 metrų aukščio **Didžiąją Čolulos piramidę**, kuri įtraukta į Guinnesso rekordų knygą. Turbūt manote, kad didžiausios pasaulio piramidės stūkso Egipte? Patiklinsime – ne tik ten. Egipte yra aukščiausia planetoje Gizos piramidė, tačiau didžiausia laikoma būtent Čolulos actekų šventykla. Jos tūris su aplinkiniais statiniais – net apie 4 milijonai kubinių metrų, o pagrindas – 450 x 450 metrų. Rekordų ieškotojai dažnai ją vadina apskritai „didžiausiu kada nors per visą žmonijos istoriją pastatytu monumentu“. Greičiausiai tai buvo dievo Kecalcoatlito kulto vieta. Indėnai jį siejo su vėju, Venera, Saule, pirkliais, menais ir žiniomis. Dieviškasis kompleksas buvo statomas keliais etapais nuo III amžiaus prieš mūsų erą iki IX mūsų eros amžiaus. Dar iki europiečių invazijos gyvenvietė buvo apleista, o europiečiams įsitvirtinus, piramidė buvo neatpažįstamai apsamosi, tačiau net ir negyvenamoje teritorijoje vietiniai kurį laiką laidojo mirusiuosius. Dar daugybę intriguojančių ar net pribloškiančių istorijų Jums papasakos vietinis gidas. Per šią ekskursiją, neabejojame, net ir tie keliautojai, kurie manė, kad jų jau niekas nebenustebins, turės šansą ir vėl nustebti. Rekordiniam potyriams susigulėti bus pakankamai laiko kelyje iki **Oaksakos**. Važiuosite dar apie 350 kilometrų pietų kryptimi, o Jus pro autobuso langą lydės vietomis vaizdingi, vietomis aštrūs kaip meksikietiškas maistas, kai kur – ypač spalvingi peizažai. Vėlai vakare atvyksite į pietų Meksikos Oaksakos valstijos to paties pavadinimo sostinę. Nakvynė viešbutyje.

5 diena. Oaksaka – Monte Albanas – Oaksaka – Etla – Oaksaka.. Pusryčiai. Vos už 10 kilometrų nuo Oaksakos Jūsų lauks vienas iš Meksikos pasididžiavimų – **Monte Albanas**. Tai, kaip tyrinėtojai linkę manyti, yra senasiausias Mezoamerikos miestas. Taigi, jei tik laikas turėtų atgalinę rodyklę, čia ją atsuktume ne vieną tūkstantmetį iki mūsų eros. Bet daugiausia apie šią vietovę žinoma kaip apie zapotekų sostinę. Paskutiniai tankaus indėnų gyvenimo pėdsakai išlikę iš maždaug VIII amžiaus. Centrinėje aikštėje išmanūs čiabuviai kadaise supylė 400 metrų aukščio dirbtinę kalvą, o jos šlaituose pastatė laiptuotas terasas. Ant platformų stūksojo šventyklos, į jas vedė statūs laiptai. Lig šiol išliko stelių su raižiniais ir dievų skulptūromis, rasta laidotuvių kaukių. Greta pagrindinės piramidės galima atsekti buvusio žaidimų lauko ribas. Visą ar didžiąją dalį unikalių gyvenvietės kontūrų Jums padės atkurti vietinis gidas. Grįšite į **Oaksaką**. Šio miesto skiriamasis ženklas – žalia spalva. Praeityje jis buvo netgi vadinamas Žaląja Antekvera (La Verde Antequera). Pamatysite, kad neatsiejama miesto materija yra žalias vietinis akmuo, iš kurio pastatyta nemažai namų. Į UNESCO paveldą įtraukta Oaksaka turi net tris įspūdingus istorinius sluoksnius: susijusį su zapotekų ir mikstekų tautomis, taip pat jas užvaldžiusių actekų ir galiausiai – įsibrovėlių ispanų. Užsisite į dar XVI amžiuje pradėtą statyti **Santo Domingo katedrą** – neabejotinai vieną įdomiausių katalikų šventovių iš visų, kurias Jums kada nors

gyvenime teko lankyti. Jūsų dėmesį pavergs itin aukštą meistrybę liudijančių puošybos elementų gausa. Vien kokį neapsakomą efektą sukuria glazūruotos azulecho plytelės. Užsukite ir į šalia iškilusį buvusį **dominikonų vienuolyną**. Jame yra meksikiečių kilmės menininko Francisko Toledo iniciatyva įkurtas muziejus. Čia saugomos vienietinės ikikolumbinės Meksikos ir Monte Albano apylinkų vertybės. Staigmenos nesibaigia ir šalia vienuolyno esančiame sode. Gan nedideliame plote veši didžiulė tipinių Meksikos augalų, žinoma, su kaktusais priešaky, įvairovė. Tiesiog botanikos galerija po atviru dangumi! Turbūt jaučiate kylančius anapusybės astralus? Pats įsimintiniausias ir ekspresyviausias šios kelionės akcentas – **Mirusiųjų diena el Día de los Muertos**. Savo koncepcija ir ypatinga pagarba išėjusiesiems ji panaši į mūsų Visų šventųjų dieną, irgi turi galias ikikrikščioniškosios tradicijos šaknis. Tai pati autentiškiausia Meksikos šventė, kurią UNESCO netgi paskelbė nematerialiu žmonijos kultūros paveldu. Jei būtų sudarytas archajinių planetos fiestų reitingas, tai, be jokių abejonių, meksikiečių Mirusiųjų diena papultų į verčiausių bent sykį gyvenime sudalyvauti švenčių sąrašą šalia tokių sakralių ir nepaprastai vizualių renginių kaip Hemiso festivalis Ladake, Holi spalvų šventė Indijoje ar Timket festivalis Etiopijoje. Stiprus mirties kultas Meksikoje pasireiškia magiška aplinka, kai gyvieji aiškiai parodo, kad įsileidžia mirusiuosius. Šie gi, tikima, jog turi tik vieną vienintelę parą per visus metus ištrūkti aplankyti šioje Žemėje gyvenančių brangiausiųjų. Kad išnyktų slenkstis kaip kliuvyns tarp šio ir anapusinio pasaulio, žmonės patys pasiverčia skeletais, dabinais kaukolėmis. Kartu tai priminimas, jog visi po oda esame vienodi ir laikini. Pasiruošimas pagrindinėms dviem šventės dienoms, paprastai lapkričio 1-ajai ir 2-ajai arba kitai lapkričio dienai, trunka kelias dienas. Taigi, šventė išsitiesia, turi savo etapus ir ritualus. Bene masiškiausia ir ekstravertiškiausia jos dalis – spektakliai ir karnavalinės eitynės. Pagrindinis skanėstas bei dovana – smagiai dekoruotos cukrinės kaukolytės, taip pat labai gardžios bandelės su apelsinų žiedų vandeniu ir cinamonu, vadinamos mirusiųjų duona (pan de muerto), o simbolinis personažas – sarkastiškasis Katrinos skeletas. Mirties elegancija tiesiog suliepsnoja. Vienas iš šventės atributų – altoriai ofrendos. Mirusiesiems, atkeliausiantiems iš požemių, artimieji uždega visą eilę žvakių, išdėlioja nuotraukas su jų atvaizdais, jų naudotus daiktus, mėgtus patiekalus, gėrimus, cigaretes, jei rūkė, o anapilin išėjusius vaikučius pamalonina žaislais ir saldainiais. Aukos dažnai pūso tarp oranžinių medetkų, serenčių ar kitų ryškių gėlių žiedų, kadangi tikima: sodrios spalvos ir stiprus aromatas turi prikviešti sielas. Tarp vaišių padedamos ir dekoratyvinės kaukolės. Daugiausia ofrendos statomos namuose, tačiau Oaksakoje jų būna ir viešosiose erdvėse, viešbučiuose. Todėl, vedami vietinio gido, paklaidžiosite po gatves, kur laukiami ne tik gyvieji, bet ir mirusieji... Jums tai bus pasiruošimas nepamirštamam maloniam kultūriniam šokiui, kurį patirsite jau netrukus. O kad geriau suvoktumėte svarbiausios meksikiečiams šventės kontekstą ir prasmę, visų Jums rūpimų dalykų apie šią tradiciją klauskite vietinio gido, ir jis Jums iki smulkmenų paaiškins jos simboliką. Po vakarienes ir trumpo poilsio vyksite į tikrą anapusybės teatrą. Važiuosite į tik 15 kilometrų nuo Oaksakos esantį **Vila de Etla** miestelį. Jau nuo spalio mėnesio jis gyvena mirusiųjų viešnagės nuojauta. Šįvakar Etlos centre bus rodomas spektaklis, kuriame velionis pas gyvuosius grįžta su dvasininkų, daktarų ir gyduolių pagalba. Visas miestelis tuo metu tarsi išgyvena transformaciją: vakaro tamsą nušviečia kraujo spalvos šviesos ir žvakių liepsnos, o žmonių minia virsta nežemiškų būtybių grimasų masuote, iš skirtingų pusių vilnijant smilkalų bei vylingų kepinų ir šokolado kvapams. Gali būti, kad prasilenksite su vaikščiojančiais skeletais, prieš jūsų akis prašmėžuos kaukolės, iš už kampo išnirs siurrealistiniai, galbūt daugybės veidrodžių šukių padengtais ar siaubūniškais kostiumais apsirėdę kaukėti personažai, ir bus sunku atskirti, kas tikra, o kas tik vaidenasi – žmonės virs vaiduokliais, o vaiduokliai sužmogės. Šie pabaisiškai linksmai virsmai atkeliavo iš amžių gilumos. Dar indėnų laikais, iki Amerikos žemyną užkariaujant europiečiams, tokiu metu būdavo rengiamos apeigos, greičiausiai susijusios su saulės kultu. Ilgainiui jos virto procesijomis su jaguaro kaukėmis, o po krikščionybės įsitvirtinimo įgijo naujų reikšmių. Rytoį tęsėte Mirusiųjų dienos šventę. Naktį grįšite į Oaksaką. Nakvynė viešbutyje.

6 diena. Oaksaka – Mitla – Tulė – Oaksaka – San Felipe – Oaksaka.. Mirtis, kurios dar niekas šiame pasaulyje neišvengė, ir šiandien bus pagrindinė Jūsų ekskursijų ir vertybų pagvildinti klausimų gija. Po pusryčių važiuosite apie 40 kilometrų nuo Oaksakos į **Mitlos archeologinę vietovę**. Siera Madre del Sur kalnų apsuptyje, 1480 metrų aukštyje, klestėjo zapotekų gyvenvietė, kurios pavadinimas kilęs iš nahuatlių kalbos žodžio mictlan, reiškiančio „požemį“ arba „mirusiųjų vietą“. Jis tik patvirtina, kokia svarbi ir jautri mirties tema buvo mezoamerikiečiams, kaip tai apskritai būdinga senovės tautoms. Netgi manoma, kad Mitla čia buviamas reikė vartus tarp gyvųjų ir mirusiųjų pasaulio. Zapotekai tikėjo, jog čia palaidotam elitui skirta tapti „debesų žmonėmis“, kurie prireikus užtars Žemėje likusius gyventojus. Beje, nors dabar likę zapotekai yra krikščionys, dauguma jų išlaikę tūkstantametę tradiciją žmones laidoti su jų brangenybėmis. Rūmus puošė įmantrios ir sudėtingos mozaikos. Kapus, plokštes, frizus, net sienas dengė fantastiški geometriniai piešiniai. Niekur kitur Meksikoje nėra išlikę arba nėra aptikta taip subtiliai ir pagal tokią techniką dekoruotų mozaikinių kūrinių. Mitloje mozaikos buvo sudėtos iš mažų, smulkiai supjaustytų ir preciziškai nupoliruotų akmens gabalėlių, sujungus juos nenaudojant jokio skiedinio. Tačiau šį zapotekų miestą atradę ispanai, kaip jiems buvo įprasta, apgriovė ir ten pat iš suniokotų šventovių akmens blokų pasistatydino bažnyčią. Išlikusiose šventaviečių patalpose kurį laiką gyveno nelaukti šiuose kraštuose ispanų dvasininkai. Paprašykite vietinio gido papasakoti daugiau apie tyrinėtojų žinomą zapotekų gyvenimo būdą, kurį nusinešė griuvėsiai. Pasinaudokite proga ir paklausti apie šių meksikiečių protėvių moteris, pavyzdžiui, ar tiesa, kad jų seksualiniai santykiai buvo palyginti laisvi. Po stulbinančių istorinių atradimų seks gamtos monumentas, reikšmingas visam pasauliui. Ant sunykusių pelkių ir išdžiuvusio ežero pastatytame **Tulės** mieste, kurio visas pavadinimas – Santa Maria del Tule, it vešli šventykla, savo įspūdingu kupolu praauganti ir nustelbianti aplink esančius pastatus, stūkso 2000 metų amžiaus kiparisas. Raukšlėtas šio galiūno kamienas visaip vadinamas – ir dramblių, ir ananasų, ir net Karlosa Salino (buvusio garsaus Meksikos politikos ir ekonomisto) ausimi... Medžio apimtis – net 40 metrų, taigi, jį gali apjuosti apie 30 rankomis susikibusių žmonių. Palyginimui: irgi panašiai rekordiškai seną Stelmužės ąžuolą gali apėpti 8–9 stambesni asmenys.

Meksikoje Jūs jau nemažai išragavote charakteringo skonio vietos patiekalų. Bet juk beveik kiekviena šalis ar regionas turi savo stiprų kaip velnias gėrimą. Taigi, popiet važiuosite į **meskalio** – meksikietiško distiliuoto alkoholinio gėrimo iš agavos sulčių – degustaciją. Jis stipresnis net už tekilą, be to, skirtingai nei tekila, gaminamas ne iš tekilinės, o iš amerikinės agavos. Gėrimas paprastai parduodamas kartu su maišeliu, kuriame yra sutrintų vikšrų ir druskos mišinys. Net jei tokia egzotika netraukia, gali būti įdomu sužinoti apie stipriųjų „eliksyrų“ gaminimo Meksikoje subtilybes. Trumpam grįšite į Oaksaką ir vakare išvyksite į Oaksakos priemiestyje esančias **San Felipe del Agua kapines**. Panirsite į Mirusiųjų dienos transą. Galbūt patirsite ir kitą būseną, kurią galima prilyginti mistinei pasakai. Bet koku atveju ji pranoks Jūsų daugybę dvasinių patirčių bei fantazijų. Sutemose išvysite gėlių patalais apkutulotus paminklus ir kryžius, mirguliuojančių žvakių jūrą. Jus kerės prašmatnios gėlių puokštės, žaismingi vainikai ar spindintys šventieji ir tarsi kraugerės išsipusčiusios lėlės, oriai atžengusios iš požemių. O galbūt pamatysite ir velionims padarytus originalius koliažus ar plevėsuojančius karnavališkus skeletų karpinius. Jei ir regėjote kažką panašaus, tai nebent animaciniame filme „Koko“. Nuo neapsakomo ryškumo ir keistai šurpių formų pertekliaus, vietiniams tarpusavy bendraujant ir muzikuojant, Jūs svaigsite amo netekę ar mažų mažiausiai stebėsitės, kokia pilna gyvybės gali būti

amžinojo poilsio vieta ir kaip žmonės geba švęsti ilgesį. Naktį grįšite į Oaksaką į viešbutį. Nakvynė viešbutyje.

7 diena. Oaksaka – Sumidero kanjonas – San Kristobal de las Kasas.. Pusryčiai. Važiuosite link **Sumidero kanjono**. Ekstremalaus ar temperamentingo peizažo kraštuose dažniausiai ir tradiciniai, etniniai rūbai būna tokie pat ornamentiški, o aksesuarai masyvūs, tarytum perteikia stichijas, amplitudes ar kosmologinius modelius, kurių apsupti žmonės gyvena. Sumidero kanjonas – vienas iš dramatiškiausių Meksikos gamtos darinių. Jo sienos kyla į maždaug 1000 metrų aukštį, o jo gylis – apie 200 metrų. Šis išraiškingas gamtos darinys, atsiradęs po tektoninio lūžio, toks atraktyvus, kad net tapo Čiapaso valstijos simboliu ir pavaizduotas jos herbe. Sumidero kanjono apylinkės, išdekoruotas mūsų platumoms neįprastų žemės formų, augalų ir sklidinas įvairiausių gyvybės rūšių, apžiūrėsite plaukdami laivu. Juk nuo vandens aplinkinis pasaulis atsiveria visai kitaip nei nuo žemės paviršiaus. Tarp vietos gyventojų – ir beždžionės, ir ocelotai, ir jaguarai, ir net krokodilai. Jei esate patyrę keliautojai, jau puikiai žinote, kad tokiose žvalgytuvėse visada būna staigmenų – jei nepamatsysite tokio gyvūno, kurį tikėjotės sutikti, galbūt Jums netikėtai pasirodys kitas nustebinti galintis sutvėrimas. Po nuostabios ekskursijos laivu važiuosite į netoliese, per nepilną valandą paprastai pasiekiamą labai simpatišką, kultūringą **San Kristobal de las Kasas miestelį** Čiapaso valstijoje. Nakvynė viešbutyje.

8 diena. San Kristobal de las Kasas – San Chuan Chamula – Zinakantanas – Misol Ha – Palenkė.. Pusryčiai. Šios dienos programa skyla į dvi labai patyrimiškas dalis. Pirmoji skirta iš arti pažinti Meksikoje dar išlikusių indėnų bendruomenių grynakraujui gyvenimui. Taigi, vyksite į toje pačioje Čiapaso valstijoje esantį, tačiau autonomišką **San Chuan Chamulos miestelį**. Nepaisant katalikų misionierių invazijos, jame majų dvasia dar neišsivadėjusi. Sumišusi su vietos tradicijas nurungti bandžiusia krikščionybe, ji 2200 metrų aukštyje įsikūrusį kalnų miestelį pildo nepakartojama spiritualia atmosfera. Pavyzdžiui, **San Chuano Chamulos bažnyčioje** daug kas yra visiškai kitaip nei kitur Meksikoje, kur indėnų papročiai buvo palaidoti tarp senųjų piramidžių griuvėsių. Štai ant bažnyčioje esančių pakylų įkurdinti katalikų šventieji, tačiau jie tapatinami su majų dievais. Prie dievukų liepsnoja ryškiaspalvės žvakės, žemiau jų ne ant suolų, o ant grindų sėdi žmonės ir meldžiasi. Būna, maldininkai atlieka apeigas, giedodami senuoju cocilų dialektu ar gerdami užkalbėtą cukranendrių gėrimą. Kartais šioje bažnyčioje ant žalių pušų šakų vietoj kilimo įsitaisto gydovai curanderos: jie besikreipiantiems pagalbos diagnozuoja ligas, psichologines problemas ar nužiūrėjimus pikta akimi ir paskiria pacientams vaistažolių, taip pat specialių aukojimo ritualus. Tuo metu intensyviai smilksta aromatinga kopalos derva. Tokie smilkalai daugiausia banguoja pietų Meksikos šventovėse. Jei ją kelionės metu bent sykį užuodėte, galite laikyti, jog jau pažinote ir sakralų šios šalies kvapą, atvilnijusį iš šimtmečių gelmių. Toliau važiuosite į **Zinakantaną**. Jame yra apie 40 000 žmonių, ir beveik absoliuti dauguma jų – majai cocilai. Jų visoje šalyje likę nedaug, tik šen ten aukštumose. Bet šiandien Jūs tiesiogiai įsitrauksite į tradicišką šios tautos gyvenimo aplinką, turėsite progą išsiaiškinti visas Jums rūpimas subtilybes iš čiabuvių kasdienybės ir tikėjimo – nuo šeimos ir vestuvių papročių iki dievų skaičiaus, kurį apstulbę ispanų metraštininkai kadaise tesugebėjo įvardyti vienu žodžiu – „begalė“. Jūsų dėmesį ir vėl patrauks vietinių išvaizda. Kad indėnai ir jų kraujo turintys šios kartos meksikiečiai yra vieni stilingiausių planetos žmonių, jau įsitikinate ir anksčiau šios kelionės metu. Bet gali būti, kad šiandien, lankantis cocilų kaime ar amatininkų dirbtuvėse (pagal aplinkybes), Jums naujai išsiskleis Meksikos tekstūros su Čiapasos regionui būdingais ugningais atspalviais bei išsiuvinėtais dramatiškai ryškiais paukščiais ir gėlėmis. Po plačių šypsenų ir intensyvių spalvų antplūdžio pailsėti galėsite kelyje į Palenkę. Atstumas – apie 300 kilometrų, tačiau kelionės trukmė gali būti ilgesnė nei važiuojant tiesiu, lygiu plentu. Tai tik reiškia, kad aplink reljefas keisis ir akys turės kuo sotintis. Daugės atogrąžų gamtos. Taip pereisite į antrąją šios dienos programos dalį, kurios kulminacija – nuostabūs **Misol Ha kriokliai**. Vanduo iš 35 metrų aukščio kaskadomis šniokščia į didžiulį baseiną, kurio spalva, kaip ir daug kas Meksikoje, nebūna neutrali. Priklausomai nuo saulės skaisčio ir kontrastų su viliokliška tropikų augmenija, jis gali būti žalias, elektrinis arba žydras. Neeilinė atgaiva sielai ir kūniui! Dar maždaug 20 kilometrų, ir atvažiuosite į **Palenkės** – vienos paslaptingiausių pasaulio vietovių – apylinkes. Kaupkite jėgas rytojui. Nakvynė viešbutyje.

9 diena. Palenkė – Kampečė.. Šios dienos programa Jums sužadins tyrinėtojišką pradą ir įsirašys į Jūsų kelionių dienoraštį kaip vienas įsimintiniausių ikiispaniškosios Amerikos istorijos deketvų. Taigi, po pusryčių vyksite į **Palenkės** širdį. Maždaug nuo III amžiaus prieš mūsų erą iki VIII amžiaus pabaigos džunglių ir kalnų apsupti, netoli Usumakintos upės, kurią dabar Meksika dalijasi su Gvatemala, gyvavo stiprus majų miestas-valstybė. Jis senovėje icų kalba dar buvo vadinamas Lakamha – „Didžiaisiais vandenimis“.

Palenkė buvo mažesnė už, tarkim, dabartinę Gvatemalą gyvavusį Tikalį, tačiau įtaka jam nenusileido ir buvo tankiai apstatyta. Čia būta puošnių rūmų su koridoriais, dengtais siaurų, smailėjančių arkų. Sienose iškalti bareljefai, jas įvairino ir raižiniai, kurie tokie įtaigūs, kad ten įamžinti veikėjai ir mitinės būtybės, regis, gyvos prisikeldavo. Taip pat netoli vešlios lapijos žaliose aikštelėse dunksojo piramidžių pavidalo šventyklos, kai kuriose aptikta valdovų ir kilmingųjų kapaviečių. Buvo padaryta aikštė žaidimams kamuoliu, pastatytas ir akvedukas, išplėtotą infrastruktūra, paklūstanti gamtos ritmams ir visatos dėsniams. Nusilpus Palenkės majams, gyvenvietė ėmė nykti. Kurį laiką ją naudojo žemdirbiai, bet ir tie šią vietovę paliko. Ilgainiui miestą apraizgė ir beveik paslėpė raudonmedžiai, kedrai ir sapodiliai. Drėgoje džunglių žemėje dygusios žolės vietomis prasiskverbė net pro mūrą. Iškalti valdovų vanagiškoms nosimis profiliai apsamanojo, ekspresyvių personažai ėmė blukti, o žuvų ir kitų jūros gyvių fosilijų kalkakmenio plokštėse gerokai sumažėjo. Negana to, XVIII amžiuje statinius apdaužė europiečiai. Majų dievų apleista vietovė iš naujo ėmė kvėpuoti, kai ją sujungino archeologai. Nuo XIX amžiaus čia nepaliaujamai vykdomi tyrinėjimai. Kasmet mokslininkai, bandydami vertingas, iškalbingas liekanas bei jose glūdintias istorijas sudėti it dėlionę, vis paskelbia apie naujus atradimus. Antai tik 2022-iais Palenkėje buvo rasta 1300 metų senumo galva, greičiausiai priklausiusi kukurūzų dievui... Raižyti kaulai, nefritinės indėnų vadų kaukės, obsidiano strėlių antgaliai, kai kurių reljefų koliažai, karoliai ir kiti radiniai iškeliauja į muziejus. Laiko atsukti atgal neįmanoma, tačiau stengtis įminti jo mįslės tikrai verta. Toliau keliausite į garsų **Jukatano pusiasalį**, skiriantį Meksikos įlanką nuo Karibų jūros. Džunglių drėgmę ir ūksmus pakeis jūros gaiva. Po kelių valandų atvyksite į Kampečės valstiją ir to paties pavadinimo uostamiestį su labai šviesia aura. Prie Meksikos įlankos išsidriekęs miestas įkurtas XVI amžiuje. Simpatiškoji **Kampečė** išlaikiusi kolonijinį stilių ir baroko grožį, dėl kurio įtraukta į UNESCO paveldą. Jūs apžiūrėsite objektus, leisiančius pasimėgauti šio žavingo uosto verte: grakščią centrinę aikštę, katedrą, ekscentriškąjį turtingo žemvaldžio Fernando Carvajalo dvarą, menantį XVIII amžių, o dabar pakeitusį savo „amplua“, ir, žinoma, galinguosius fortus, kurių pirmieji iškilo dar XVII amžiuje, kadangi jūros miestui teko saugotis nuo piratų. Vaikštinėdami vakarėjančiomis Kampečės gatvelėmis ar promenada palei melsvąją pakrantę, pamėginkite įsijausti į ankstesnių šimtmečių dvasią, kurią kūrė ir aktyvi prekyba. Pagrindinės gėrybės, išplaukdavusios į plačiuosius vandenius, buvo druska ir augaliniai dažai. Kampečė dosni kukurūzų, jelpeno pipirų, citrusinių vaisių ir mangų, o žvejų laimikiai – kokosinės krevetės bei moliuskai. Vis dėlto dabar miesto ekonomikos galią labiausiai kelia pakrantėje rasti naftos telkiniai. Kampečė sveikai pavargusį keliautoją gali veikti kaip lopšinė prieš miegą: ji švelni, ramina, atpalaiduoja. Nakvynė viešbutyje.

10 diena. Kampečė – Ušmalis – Merida.. Pusryčiai. Dar viena istorijos turtais pasipildysianti diena prasidės kelione į Jukatano pusiasalio šiaurės vakaruose dunksintį majų miestą **Ušmalį**. Nutolę nuo Kampečės apie 160 kilometrų, vėl priartėsite indėnų civilizacijos įspaudus. Jų pradžią dangsto laikas. Geriau žinoma tai, kas vyko po X amžiaus, pavyzdžiui, kad miestą užplūdo tutul šivai, galėję būti giminingi toltiekams. Dar po trijų šimtmečių Ušmalui teko iššūkis dėl įtakos Jukatane konkuruoti su Majapanu ir Čičen Ica (ją aplankysite jau rytoj).

Išlikusi monumentalioji architektūra atima žadą. Apžiūrėsite **Valdovo rūmus**, ant kurių galima įmatyti mozaikinį frizą iš 20 000 atskirų figūrų ir skulptūras. Iš viso komplekso ir apskritai iš Jūsų jau kitose Meksikos vietose matytų statinių išsiskiria 30 metrų aukščio **Žynio rūmai-piramidė** su šventykla pačiame viršuje. Išsiaiškinsite vietoje, kam buvo skirtas Vėžlių namas ar Nykštuko namas. Sužinosite, jog čia būta ir tokios įstaigos, kuri prilyginama moterų vienuolynui. Atkreipsite dėmesį į kvadratinės aikštės. Kadangi tai nebe pirma senoji majų gyvenvietė, kurią pažinsite iš vidaus, galėsite palyginti, kuo šios struktūra ir pastatai skiriasi nuo kitų, o kuo panaši. Tankių medžių, tarp jų kyšančių mūro bei akmenų sienų, jas puošiančių masivių ornamentų ir stambių ženklų, aukščiau žalumos iškilusio didingo, fortą primenančio rūmo bei debesų dermė Ušmalyje sudaro vieną milžinišką, simetrišką paslaptį. Pabūti jos glėbyje reiškia susiliesti su ypatinga Jukatano gamtos ir turiningos praeities siela. Už 60 kilometrų Jūsų grupė pasieks Jukatano valstijos sostinę, didžiausią pietryčių Meksikos miestą **Meridą**. Vienas saugiausių, vienas verčiausių gyventi Meksikos miestų, aukščiausios gyvenimo kokybės pavyzdys – tokie ir panašūs apibūdinimai lengvai pritampa prie Meridos. Iki ispanų konkistadorų įsibrovimo jos apylinkėse buvo majų gyvenvietė Tiho. XVI amžiuje pastatytas miestas įgijo krikščionišką veidą. Merida dar vadinama Baltuoju miestu. Rytoj patikrinsite, kurie titulai ir epitetai pasitvirtina. Bet koku atveju šis Meksikos gražuolis turės kuo sudominti net ir visko mačiusius keliautojus. Nakvynė viešbutyje.

11 diena. Merida – Čičen Ica – Kankūnas.. Po pusryčių leisitės į apžvalginį **Meridos** turą. Priminsime, jog 1542-ieji yra ne pačios pradžios, o tik pratęsimo kitais pavidalais ir su kitais šeimininkais metai. Mat konkistadorų iniciuotose naujo uosto statybose buvo naudojami išdrožinėti akmenys ir kitos piramidžių dalys iš nusiaubto Tiho. Šių buvusių majų kūrybos fragmentų ir medžiagų galima aptikti ankstyviausių kolonijinio laikotarpio pastatų kontrukcijose, pavyzdžiui, **Šv. Ildefonso katedros** sienose. Apžiūrinėdami šią vieną seniausių katedrų visame Amerikos žemyne (senesnė yra tik Dominikos respublikoje) ir kartu prikeldami katalikybės temą, galite rasti netikėtų Meridos sąsajų su Vilniumi. Jų jungtis – popiežius Jonas Paulius II. Šventojo Tėvo keliones į šiuos nepalyginamus, Atlanto skiriamus kraštus skiria tik vienas mėnuo. Meridoje popiežius lankėsi 1993 m. rugpjūtį, o į Vilnių atvyko rugsėjį. Pabuvosite ir seniausioje pagrindinėje **Meridos miesto aikštėje**. Pamatysite ir miesto įkūrėjo **Francisko de Montejo vardu pavadintą prospektą**. Šis 6 kilometrų ilgio aveniu statytas prancūziško bulvarų pavyzdžiu, yra apsuptas kelių žiedinių sankryžių ir, svarbiausia, medžių. Pasiturintys Jukatano pusiasalio gyventojai aplink jį XIX amžiuje statėsi prabangius dvarus, tad alėja virto elitiniu Meridos centru. O ar, pravažiuodami arba praeidami Meridos grožybes, jau išsiaiškinote, kodėl ji dar vadinama Baltuoju miestu? Jei manote, kad dėl namų fasadų spalvos, Jums bus staigmena, sužinojus populiarią versiją, esą šis pavadinimas prigijo po nesėkmingo majų pasipriešinimo ispanų invazijai, kai kolonistai nusprendė naujame mieste leisti gyventi tik baltaodžiams. Iš Meridos pajudėsite pietryčių kryptimi. Maždaug už 120 kilometrų Jūs pateksite į vieną iš indėnų civilizacijos gerbėjų svajonių – **Čičen Ica**. Ne veltui šis majų icų ir toltekų palikimo vardas nusėdęs į keliautojų bei istorijos paslapčių ieškotojų sąmonę tarytum burtažodis. Čičen Ica... ir prieš Jūsų akis išnyra vieno geriausiai išsilaikiusių visoje Meksikoje indėnų miesto piramidės, aukščiu ir dailumu prilygstančios kalvoms, o ispanų lygintoms su pilimis. Nuo 30 metrų aukščio **Kukulkan šventyklos** viršūnės it iš paukščio skrydžio atsiveria viso buvusio miesto didybė, kuriai nusakyti žodžių neužtenka, o nuotraukos, darytos ant stačių jos kvadratinės terasos laiptų, viso pakylėjančio jaudulio neperteikia. Dar kitoks jausmas užkaitina, iššifruvus piramidės lygių ir laiptų skaičius reikšmes. Palaipsniui susidėlios visas metų kalendorius! Vietos žmonių, gyvenusių amžiais iki mūsų eros ir prieš tūkstantį metų, moksliskumas, kūrybiškumas visame kame tiesiog pribloškia, o eurocentristus skatina perkratyti savo požiūrį į svetimas tolimas kultūras. Ką kalba įmantrių akmeninių fasadų liekanos? Ką slepia Tūkstančio kolonų salė, smegduobės ir Šventasis aukojimo senotas? Ką sufleruoja buvusi observatorija? O ką išduoda patalpos, saugojusios žmonių palaikus? Kuo fenomenali optinė apgaulė su „šliaužiančia pūkuota gyvate“ ar garsiniai-akustiniai triukai? Čičen Ica, apsigobusi astromagine pasaulėžiūra ir turėjusi savitą valdymo formą bei organizaciją, lig šiol yra nuolatinėje klausimų ir atradimų būsenoje. Likus laisvo laiko ir esant galimybei, aplankysite ***Senote Ik-kil** – netoli Čičen Icos esantį šventą šulinį. Šis Ik-kil, „Vėjų vietos“, archeologinio parko karstinis ežerėlis yra atviras ir žvelgia į dangų. Tasai geriausiai žino, kokius tiksliai aukojimo ritualus lietaus dievui čia atlikinėjo indėnai. Gali būti, kad ne maudynės šiame natūraliame baseine vyko, priešingai nei dabar. Krištolinio skaidrumo vandens prisisėmusios duobės gylis yra apie 40 metrų ir 26 metrai žemiau žemės lygio, o skersmuo – net 60 metrų. Įspūdžių, informacijos gausa raibuliuoja. Jūsų maršrutą sudėliojome taip, kad plačios, visapusiškos kelionės po Meksiką pabaigą atšvęstumėte viename žymiausių visoje planetoje kurortų – **Kankūne**. Nuo Čičen Icos liko įveikti tik apie 200 kilometrų. Vakare atvyksite į Kankūną ir įsikursite viešbutyje. Nakvynė viešbutyje.

12-13 dienos. Poilsis ir pramogos Kankūne.. Pusryčiai. Prasideda pavydėtinos mini atostogos pačiame pietryčių Meksikos smagalyje, saulėtoje Meksikos įlankos pakrantėje, kurioje beveik nėra lietaus sezono. Už tai galima padėkoti Kintana Ru džiunglėms, išsausinančioms visus metų kritulius. Šimtmečiai iš šimtmečių čia gyveno majai. Iki XX amžiaus antros pusės tai buvo gan kukli žvejų gyvenvietė. L arba 7 formos pusiasalyje įsikūręs **Kankūnas** – pažodžiui išvertus „**Laivas vaivorykštės gale**“ – per stebėtinai trumpą laiką prasiveržė kaip energingas kurortas, kurį vis garsina ir kino filmai, ir pasaulio žvaigždės. Viena Kankūno veido pusė – tai relaksuojančio kraštovaizdžio ir vandens malonumų dermė: palmių miškai, platūs balsvo smėlio paplūdimiai, besitęsiantys 17 kilometrų ir išeinantys į Karibų jūros smaragdą, užburiantys koraliniai rifai. Kita egzotiškojo poilsio guolio pusė – tai vakarėliai, jaunystė, būdinga bet kuriam amžiui, mados spindesys ir gurmaniški džiaugsmų pačių įvairiausių pasaulio virtuvių restoranuose. Kiekvienas po Kankūno saule randa savo laimės pakrantę: kas panyra į disko triukšmą ir nesibaigiančias pramogas, o kas atsiduoda visiškai ramybei ir jūros ošimui. Bet yra ir dar viena alternatyva – ekskursijos. Jei ir toliau būsite su jų ritmu, galėsite už papildomą mokestį užsisakyti išvyką į netoli esančius gamtos ar istorijos stebuklus. Štai Jums gairės: dangiškoji Moterų sala (Isla Mujeres), kruizinių laivų ir nardymo rojus – Kosumelio sala, mažiau išreklamuota, mažiau iškasinėta ir paliečia, dėl to ypatingą autentišką išlaikiusi dar viena majų gyvenvietė **Koba**, **Rio Lagartos gamtos parkas**, garsėjantis milžiniškais rausvųjų flamingų kolonijomis... Jei jau dabar jaučiate, kad norėtumėte daugiau laiko skirti saulės vonioms ir kitiems malonumams Kankūne arba aplink jį, **galite poilsį prasitęsti**. GRŪDA siūlo pasirinkti vietą atostogoms Rivjera Maja regione. Pagrindiniai variantai šie: **Plaja del Karmen miestas**, poilsiautojų labiausiai giriamas už šviesius paplūdimius su palmių „užuolaidomis“ ir bohemiską ramybę; be galo vaizdingas **Tulumas**, išsidrikęs ant stataus skardžio, su romantiškais vieno paskutinių majų miestų griuvėsiais. Daugiau informacijos apie šią pakrantės kurortų ypatumus suteiks GRŪDOS kelionių konsultantai. Taip pat, esant poreikiui, pakonsultuosime apie už papildomą mokestį rengiamas vandens pramogas bei vietinius turus, kurių čia yra visa galybė, ir galimybę

individualiems keliautojams **prisijungti prie rusakalbių grupių**. Nakvynės viešbutyje.

14-15 dienos. Skrydis Kankūnas – Vilnius (su tarpiniu persėdimu).. Yra galimybė pratęsti poilsį Kankūne. Pageidaujantiems siūlome poilsį Plaja Del Karmen, Tulume, Majų Rivjeroje.

Įskaičiuota į kelionės kainą

- Kelionė autobusu / mikroautobusu pagal programą.
- 10 nakvynių su pusryčiais 3* viešbučiuose (pagal šalies kategoriją).
- 3 nakvynės su maitinimo sistema "viskas įskaičiuota" 4* viešbutyje (pagal šalies kategoriją) Kankūne.
- Ekskursinė - pramoginė programa.
- Įėjimo bilietai į mokamus objektus ir parkus pagal programą.
- Vietinių gidų paslaugos.
- Profesionalaus GRŪDOS kelionės vadovo iš Lietuvos paslaugos.
- Kelionės dokumentų sutvarkymas.

Neįskaičiuota į kelionės kainą

- Tarptautinių skrydžių bilietai nuo 1400 EUR (priklauso nuo sezono, oro linijų bendrovės, bilieto išrašymo datos etc).
- Medicininių išlaidų draudimas užsienyje (privalomas), nelaimingų atsitikimų, bagažo ir neįvykusios kelionės draudimas (pagal pageidavimą).
- Asmeninės išlaidos, arbatpinigiai vietiniams gidams 2-3 EUR asm. (dienai) ir vairuotojams 1-2 EUR asm. (dienai), gėrimai, kitos nepamintėtos išlaidos.
- P.S. už leidimą fotografuoti ir filmuoti tam tikruose objektuose mokama papildomai.

Svarbi informacija

Daugiau informacijos: <https://www.gruda.lt/naujienos/esim-virtuali-korteile>

Papildoma informacija

- Kelionės organizatorius pasilieka teisę optimizuoti maršrutą likus mėnesiui iki kelionės pradžios.
- Pasikeitus skrydžių, lėktuvų bilietų ir/arba kitų paslaugų kainoms, valiutų kursams, kelionės programa, data ir kaina gali keistis. **Aviabilietai negražinami ir nekeičiami, pinigai už juos negražinami.**
- Siūlomų ekskursijų, pramogų, objektų lankymo tvarka, skaičius ir kainos gali keistis.
- Nurodyta tarpinių pervežimų trukmė gali keistis dėl kelių būklės, eismo ar oro sąlygų.
- **Siekdamas užtikrinti keliautojų saugumą**, kelionės organizatorius pasilieka teisę keisti kelionės programą, ekskursijų eilės tvarką, viešbučius, skrydžius ir pervežimus dėl aplinkybių arba įvykių kelionės šalyje (gamtos reiškinių, oro sąlygų, streikų, politinės aplinkybės, etc.), kurių nebuvo galima numatyti iki kelionės pradžios. Kelionės organizatorius neatsako už papildomas išlaidas, atsiradusias dėl šių aplinkybių (pvz, vizų pratęsimas, nauji lėktuvo bilietai, papildomos nakvynės, pervežimai, skiepai ir pan.).
- Minimalus keliautojų skaičius grupėje – 15 turistų. Nesurinkus minimalaus turistų skaičiaus ir, turistams sutikus, grupė gali vykti be kelionės vadovo iš Lietuvos; kelionės kaina perskaičiuojama.
- **Nepamirškite pasirūpinti savo sveikata:** pasikonsultuokite su šeimos gydytoju, kelionėje turėkite individualią vaistinėlę. Rekomenduotinų skiepų sąrašas svetainėje <https://nvsc.lrv.lt/lt/skiepai-keliautojams/>
- LR piliečio pasas turi galioti ne mažiau kaip 6 mėn. po kelionės pabaigos. **SVARBU! Pasas turi būti tvarkingas, nesuplyšęs, jame neturi būti neoficialių antspaudų***. Atkreipiame dėmesį, kad, remiantis nauja ES direktyva, joks asmens dokumentas negalioja ilgiau kaip 10 metų po jo išdavimo datos.
- **KELIONIŲ ORGANIZATORIUS „Kauno Grūda“ NEATSAKO UŽ PASIENIO PAREIGŲ IR ORO VEŽEJŲ VEIKSMUS.**

***Kas yra neoficialūs antspaudai?** Tai suvenyriniai antspaudai, kuriuos keliautojai gali gauti turistinėse vietose (pvz.: Maču Pikču, Ušuajuje, Japonijoje, Jungfraue ir kt.). Jei norite turėti suvenyrinį antspaudą, skirkite jam vietą užrašų knygutėje. Į pasą jų dėti griežtai nerekomenduojama.

Detalios informacijos kreiptis į maršruto operatorių

Agnė Kontrimavičienė

 [052196362](tel:052196362) agne.kontrimaviciene@gruda.lt

Skambinkite mums

I-V 09:00 - 18:00, VI : Nedirbame, VII : Nedirbame

Kaunas: [0-37\) 32 44 54](tel:037324454), **Vilnius:** [0-5\) 215 00 77](tel:052150077), **Klaipėda:** [0-46\) 31 17 43](tel:046311743), **Mažeikiai:** [0-44\) 32 53 00](tel:044325300), **Online užsakymai:** [061148640](tel:061148640),
Grupėms: [0-37\) 40 41 73](tel:037404173)